

อนิล พยุงเกียรติคุณ
พายุธุรกิจฉบับพม ๑.๑.๑.

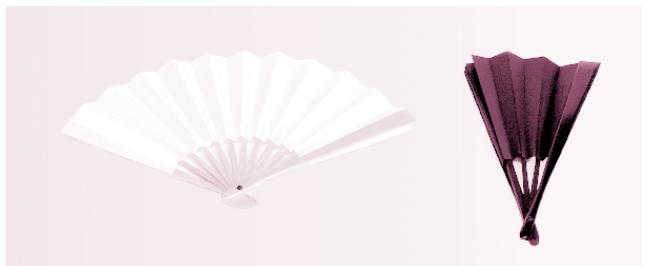
ร้อนนัก พัด สักหน่อย

สวัสดิ์: คุณผู้อ่านทุกท่าน ตอนนี้อย่างไรก็เข้าสู่ฤดูร้อนกันแล้วนะคะ ในวันที่อากาศร้อน เช่นนี้คุณผู้อ่านแต่ละท่านมีวิธีดับร้อนอย่างไรกันบ้างคะ จากที่เคยเล่นอินเทอร์เน็ตเข้าเว็บนั้นออกเว็บนี้อยู่บ้าง ก็เคยเจอผลการจัดอันดับวิธีคลายร้อนยอดฮิตอยู่เหมือนกัน วิธีที่คนทั่วไปทำกันบ่อยๆ ก็อย่างเช่น เปิดพัดลมระบายความร้อน ออกไปเดินเล่นในห้าง (ไปอาศัยแอร์สาธารณะ) อาบน้ำบ่อยๆ ดื่มน้ำหรืออาหารเย็นๆ และหลีกเลี่ยงอาหารรสเผ็ด (ดับร้อนจากภายใน) เป็นต้น ก็หลากหลายวิธีกันไปตามสไตล์ของแต่ละคน สำหรับคนญี่ปุ่นแล้วพอพูดถึงหน้าร้อนเขาก็จะนึกถึงพิธีพรณ ธรรมชาติ อาหาร และสิ่งของที่เป็นสัญลักษณ์ประจำฤดูร้อนขึ้นมาทันที และแน่นอนว่าอุปกรณ์คลายร้อนอย่าง “พัด” ก็ย่อมเป็นสิ่งอันดับต้นๆ ที่ผู้คนจะนึกถึงกัน และ Small Talk ฉบับนี้ก็ได้นำเรื่องราวน่าสนใจของ “พัดญี่ปุ่น” มาเล่าสู่ในคุณผู้อ่านทราบด้วย...เชิญติดตามเลยคะ

“พัด” ในประเทศญี่ปุ่นแบ่งแยกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ **うちわ (อุชิวะ)** และ **せんす (เซนสุ)** พัดอุชิวะตัวพัดจะมีลักษณะกลม และมีด้ามจับ เรามักจะเห็นคนญี่ปุ่นถือพัดแบบนี้เวลาแต่งชุดยูคาตะไปเที่ยวงานฤดูร้อน ส่วนพัดเซนสุก็คือพัดแบบคลื่นนั่นเอง พัดแบบนี้ นอกจากเอาไว้พัดคลายร้อนแล้ว คนญี่ปุ่นยังถือเป็นของมงคลที่มักหาซื้อเป็นของขวัญของฝาก ใช้เป็นเครื่องประดับพกติดตัวเวลาแต่งชุดกิโมโนไปร่วมงานต่างๆ หรือแม้กระทั่งนำไปประดับตกแต่งเพื่อเพิ่มบรรยากาศเย็นสบายภายในบ้าน พัดเซนสุจึงมีจัดแบ่งประเภทใช้งานด้วย คือ ถ้าเป็นพัดที่ใช้พัดคลายร้อนคนญี่ปุ่นเรียกว่า **ふっし (ฟูชิ)** (นักตีโองิ) หรือ “พัดตีโองิ” ใช้ได้ทุกฤดูกาล พัดสำหรับผู้ชายจะยาวประมาณ 22 ซม. ของผู้หญิงประมาณ 20 ซม. ส่วนพัดที่ใช้ถือไปร่วมงานมงคลเรียกว่า **しほせん (ชิโฮเซน)** (ชูจิเซน) ผู้หญิงจะถือพัดสีเงินหรือทอง ส่วนของผู้ชายจะเป็นพัดสีขาวยุที่เรียกว่า **しろせん (ชิโรเซน)** (ฮาคุเซน) ซึ่งมีความหมายว่า จิตใจอันบริสุทธิ์และขอให้มีความสุขตลอดไป ในพิธีแต่งงานบ่าวสาวจะถือพัดนี้ด้วย แต่ของฝ่ายหญิงจะเรียกว่า **めいす (เมอิโซะ)** อักษร 末 หมายถึง “ปลาย” ส่วน 広 หมายถึง “กว้าง” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของพัดที่ปลายจะคลี่ออก แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง งอกงาม และสิ่งต่างๆ แผ่ขยายออกไปอย่างไม่สิ้นสุด ด้วยนัยยะเช่นนี้เองคนญี่ปุ่นจึงถือว่าพัดเป็นของมงคล และมีธรรมเนียมการมอบพัดเป็นของขวัญกันมาตั้งแต่สมัยมุโรมาจิ อีกทั้งยังมีความเชื่อว่าถ้าฝันเห็นพัดในฝันครั้งแรกของปีจะโชคดี เมื่อมีพัดสำหรับงานมงคลแล้วก็ย่อมมีพัดที่ถือเฉพาะในงานอวมงคลเช่นกัน พัดชนิดนี้เรียกว่า **ふしせん (ฟูชิเซน)** (ฟูชิเซน) หรือ **めいす (เมอิโซะ)** (เมอิโซะ) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นโครงพัดหรือกระดาษปิดหน้าพัดล้วนเป็นสีดำทั้งสิ้น

บางครั้งที่คนญี่ปุ่นพกพัดติดตัวก็เกี่ยวกับเรื่องมารยาทด้วย คือ เวลาหัวเราะขบขัน คนญี่ปุ่นก็จะใช้พัดปิดบังบริเวณปาก และพื้นไม่ให้อีกฝ่ายเห็น นอกจากนี้ในประเทศญี่ปุ่นยังมีเกมการละเล่นที่ใช้พัดในการแข่งขันอีกด้วย เรียกว่า **てんす (เต็นซุ)** (โตเซนเกียว) อักษร 投 มาจากกริยา 投 (นางา) แปลว่า “ขว้าง, ปา” แปลตรงตัวเกมนี้ก็คือ “เกมร่อนพัดให้โดนเป้า” นั่นเอง ซึ่งอุปกรณ์การเล่นนอกจากพัดแล้ว ก็มี “เป้า” และ “แท่นวางเป้า” ซึ่งผู้เล่นจะต้องร่อนพัดให้โดนเป้าให้ล้มจึงจะได้คะแนน เห็นแบบนี้ก็น่าจะคิดว่าเล่นกันง่าย ๆ นะจ๊ะ เพราะเขามีการกำหนดท่าร่อนพัดหลากหลายแบบทีเดียว และแต่ละท่ามีคะแนนความยากง่ายต่างกันด้วย (แหม...ยังกะแข่งยิมนาสติก)

เป็นอย่างไรกันบ้างคะ ไม่น่าเชื่อเลยใช่ไหมว่าพัดเล่มเล็ก ๆ สำหรับคนญี่ปุ่นแล้วจะมีการใช้ที่หลากหลายและแฝงนัยยะลึกซึ้งถึงเพียงนี้ ฉบับหน้าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรอย่าลืมติดตามอ่านกันนะคะ **TPA**

ซ้าย: พัดชูจิเซน ขวา: พัดฟูจิเซน

การแข่งขันพัด

ภาพประกอบ
- หนังสือ “เรียกแบบญี่ปุ่น” สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม
- เว็บไซต์ http://blog.livedoor.jp/nana_nn/archives/25015578.html